

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-03-11

Ärendenummer SMF-2025-00601

Handläggare: Rasmus Wicander

Telefon: 031-365 57 25

E-post: rasmus.wicander@stadsmiljo.goteborg.se

Redovisning av systematiskt brandskyddsarbete 2024

Förslag till beslut

Stadsmiljönämnden antecknar redovisningen i enlighet med stadens riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete.

Sammanfattning

Enligt Riktlinje för Systematiskt Brandskyddsarbete (SBA) i Göteborgs Stad ska förvaltningen årligen redovisa sitt systematiska brandskyddsarbete för nämnden. Nämnden ska kunna identifiera hur förvaltningen efterlever lagstiftning och de allmänna råden. Förvaltningens systematiska brandskyddsarbete bedrivs strukturerat och är dokumenterat. Det finns förutsättningar för att säkerställa att arbetet fortsätter enligt den etablerade systematiken över tid. Därmed efterlevs gällande lagstiftning och det arbetssätt som förespråkas i de allmänna råden.

Bedömning ur ekonomisk dimension

För att upprätthålla ett fullgott systematiskt brandskydd behöver personalen rätt utbildning och regelbundna utrymningsövningar, vilket innebär både tidsmässiga och ekonomiska investeringar. Utbildningar kostar, och det krävs även resurser för att genomföra övningar samt hålla personalen uppdaterad kring rutiner och säkerhetsföreskrifter. Därutöver behövs investeringar i tekniska lösningar såsom brandlarm, sprinklersystem och branddörrar. Utöver detta krävs organisatoriska åtgärder, exempelvis att avsätta resurser för brandskyddsansvariga och genomföra regelbundna skyddsronder.

Samtidigt måste både riskerna och de ekonomiska konsekvenserna av en brand beaktas. Direkta kostnader inkluderar skador på byggnader, utrustning och material, medan indirekta kostnader kan bestå av evakuering och minskat förtroende från medborgare. Dessutom kan en brand leda till juridiska påföljder eller ökade försäkringspremier, vilket ytterligare påverkar ekonomin.

Bedömning ur ekologisk dimension

En viktig del i den ekologiska dimensionen är att minimera miljöpåverkan från både brandskyddsåtgärder och brandförlopp. Förebyggande åtgärder, såsom brandskyddsutrustning och brandsläckningssystem, kan ha en miljöpåverkan genom exempelvis kemikalier i brandsläckningsmedel eller energianvändning för brandlarm och sprinklersystem. Samtidigt kan val av hållbara material och energieffektiva lösningar minska denna påverkan.

Om en brand uppstår kan de ekologiska konsekvenserna vara betydande. Bränder ger upphov till luftföroreningar genom utsläpp av giftiga gaser och partiklar, särskilt vid förbränning av plast och kemikalier. Dessutom kan släckvatten med föroreningar spridas till mark och vattendrag, vilket kan skada ekosystem och dricksvattentäkter. För att minska dessa effekter är det viktigt att ha effektiva insatser för att snabbt begränsa bränder och hantera släckvatten på ett miljövänligt sätt.

Bedömning ur social dimension

En central del av den sociala dimensionen är människors säkerhet och välbefinnande. Ett väl fungerande brandskydd minskar risken för personskador och dödsfall vid en brand, både genom förebyggande åtgärder och genom effektiva insatser vid en nödsituation. Tillgång till tydliga utrymningsvägar, fungerande brandlarm och regelbundna övningar bidrar till att människor känner sig trygga i sina arbetsplatser, bostäder och offentliga miljöer.

Brandskyddsarbetet påverkar också samhället genom att skydda samhällsviktiga funktioner och infrastruktur. Bränder kan leda till allvarliga konsekvenser för förvaltningens samhällsviktiga verksamheter. Ett robust brandskydd bidrar därför till att samhället kan fungera även vid kriser och katastrofer.

En annan viktig aspekt är inkludering och anpassning av brandskyddsåtgärder för olika grupper i samhället. Personer med funktionsnedsättningar eller äldre kan ha särskilda behov vid en utrymning och måste inkluderas i planeringen av brandskyddet. Genom att säkerställa att alla har lika möjligheter att skydda sig vid en brand stärker man den sociala hållbarheten.

Samverkan

Samverkan mellan arbetsgivare och personalorganisationer har inte bedömts nödvändig.

Ärendet

Ärendet är en redovisning till följd av riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete i Göteborgs Stad och omfattar bedrivet systematiskt brandskyddsarbete för 2024.

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen ska årligen redovisa det systematiska brandskyddsarbete som bedrivs inför nämnden, i enlighet med Göteborgs Stads *Riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete (SBA)*. Riktlinjen syftar till att säkerställa efterlevnad av *Lagen om skydd mot olyckor* samt de allmänna råden om systematiskt brandskyddsarbete (2003:778, § 2).

Stadens riktlinje beskriver behovet av en strukturerad arbetsmetodik genom den så kallade *7-stegsmodellen*. Modellen innebär ett systematiskt arbetssätt där ansvar och organisation fastställs, risker analyseras, dokumentation och kontroller genomförs samt utbildning, utvärdering och uppföljning säkerställs.

Redovisningen till nämnden syftar till att belysa hur förvaltningen efterlever myndighetskrav och de allmänna råden.

Förvaltningens arbete med systematiskt brandskyddsarbete 2024

Förvaltningens brandskyddsorganisation är uppdelad i enlighet med förvaltningens lokaler. Vid varje lokal finns det utpekade brandskyddsansvariga och brandskyddsombud som säkerställer att det sker ett systematiskt brandskyddsarbete. Kopplat till förvaltningens större kontors- och verksamhetslokaler finns det teknisk-, byggnads- och verksamhetsbeskrivningar som beskriver lokalerna och verksamheten som bedrivs i dem. I vissa mindre lokaler saknas dessa beskrivningar.

Verksamheternas brandskyddsorganisation är fastställd och gällande i förvaltningens lokaler, vilket är en viktig grund för ett fungerande brandskyddsarbete. Det finns dock enstaka verksamheter där organisationen inte är helt etablerad, vilket kan medföra osäkerhet i ansvarsfrågor och uppföljning.

Risikanalyser kopplat till brand är något som ska genomföras årligen enligt stadens styrande dokument. De flesta verksamheter i förvaltningen har en aktuell och uppdaterad riskanalys, men det finns några verksamheter som inte genomfört någon riskanalys kopplat brand under de senaste tolv månaderna. Att kontinuerligt uppdatera se över sina riskanalyser är viktigt för att anpassa brandskyddet efter eventuella förändringar som gjorts i verksamheten.

Utbildning

Samtliga anställda i stadsmiljöförvaltningen ska genomgå en utbildning i allmän brandkunskap minst var femte år enligt förvaltningens anvisning för systematiskt brandskyddsarbete. Det är ett led i att sörja för att medarbetare har erforderlig kunskap för att minimera risker för brandtillbud och kunna agera vid uppkomna sådana. Allmänna brandkunskapsutbildningar, som Räddningstjänsten Storgöteborg anordnar åt förvaltningen, erbjuds kontinuerligt till förvaltningens medarbetare. Under året gjordes en extra utbildningssatsning på avdelning Drift och underhåll, med 16 utbildningstillfällen. Totalt har stadsmiljöförvaltningen under 2024 erbjudit 19 utbildningstillfällen för ungefär 250 medarbetare.

Övning

Alla verksamheter ska genomföra minst en utrymningsövning per år enligt förvaltningens anvisning för systematiskt brandskydd. Eftersom praktisk övning är centralt för att förstå och tillämpa rutiner är detta något som bör prioriteras för att säkerställa att all personal vet hur de ska agera vid en brand. Trots detta har vissa verksamheter inte övat på utrymning det senaste året. Det har dock tagits fram ett flertal bildspel och affischer om vad medarbetare ska göra vid brand och utrymning inklusive vart lokalernas återsamlingsplats är. Informationen finns tillgängligt för samtliga medarbetare på Digitala Navet, i våra kontors- och verksamhetslokaler och har även informerats på APT i verksamheterna.

Egenkontroller

Förvaltningens brandskydds- och utrymningsrutiner är etablerade i förvaltningens verksamheter, vilket bidrar till en hög medvetenhet bland personalen. Dessutom genomförs egenkontroller regelbundet var tredje månad, vilket innebär på att brandskyddsarbetet följs upp systematiskt. I samtliga större lokaler genomförs egenkontroller enligt stadens framtagna protokoll och mallar. I en del mindre verksamhetslokaler som inte har samma krav enligt stadens anvisningar sker egenkontrollerna inte systematiskt, utan när det finns möjlighet.

Planerade åtgärder under 2025

Under 2025 kommer förvaltningen att säkerställa att brandskyddsorganisationen fungerar i samtliga kontors- och verksamhetslokaler, särskilt fokus på mindre verksamhetslokaler, genom att fastställa ansvarsfördelning och upprätta tekniska, byggnads- och verksamhetsbeskrivningar där de saknas. Rutiner och instruktioner för systematiskt brandskyddsarbete kommer att vidareutvecklas och förankras hos brandskyddsansvariga och brandskyddsombud. Ett arbete kommer att ske för att se till att samtliga verksamheter genomför och uppdaterar sina riskanalyser kopplat till brand minst en gång per år.

Vidare kommer allmän brandkunskapsutbildning att fortsätta erbjudas till samtliga medarbetare, samtidigt som insatser görs för att öka deltagandet genom intern kommunikation och påminnelser. Dessutom kommer förvaltningen att säkerställa att alla verksamheter genomför minst en utrymningsövning per år och att dessa dokumenteras för uppföljning och identifiering av eventuella brister. Informationsspridningen om utrymning kommer att fortsätta genom bildspel, affischer och APT-möten.

För att förbättra systematiseringen av egenkontroller kommer förvaltningen att utreda möjligheten att införa ett digitalt IT-stöd. Samtidigt kommer det att säkerställas att samtliga verksamheter, inklusive mindre lokaler, genomför egenkontroller enligt stadens anvisningar. Rutiner och instruktioner för systematiskt brandskyddsarbete kommer att vidareutvecklas, särskilt för mindre verksamhetslokaler, och förankras hos brandskyddsansvariga och brandskyddsombud.

Slutligen kommer en årlig uppföljning av brandskyddsarbetet att genomföras för att dokumentera framstegen och identifiera ytterligare utvecklingsområden inför 2026. Genom dessa insatser kommer förvaltningens systematiska brandskyddsarbete att förbättras och bidra till en ökad säkerhet för personal och verksamheter.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens systematiska brandskyddsarbete fungerar överlag väl och följer de riktlinjer och krav som ställs enligt stadens styrdokument. Brandskyddsorganisationen är etablerad i samtliga större kontor- och verksamhetslokaler, och det finns en fungerande struktur för brandskyddsansvariga och brandskyddsombud. Dock behöver organisationen i mindre verksamhetslokaler stärkas och förtydligas för att säkerställa en jämn och hög säkerhetsnivå i hela förvaltningen. Under 2025 kommer förvaltningen att fokusera på att säkerställa att även mindre verksamhetslokaler har en fastställd brandskyddsorganisation samt relevant teknisk-, byggnads- och verksamhetsbeskrivningar.

Förvaltningen genomför regelbundna riskanalyser kopplat till brand, men vissa verksamheter har inte uppdaterat sina analyser under de senaste tolv månaderna. Eftersom riskanalyser är en central del i att anpassa brandskyddet efter förändringar i verksamheten kommer förvaltningen under 2025 säkerställa att samtliga verksamheter genomför och uppdaterar sina riskanalyser årligen.

Utbildning i allmän brandkunskap erbjuds kontinuerligt, men utnyttjas inte fullt ut av samtliga verksamheter. För att säkerställa att fler medarbetare tar del av utbildningen kommer insatser göras för att förbättra informationsspridningen och underlätta deltagandet.

Utrymningsövningar är en viktig del av brandskyddsarbetet, och samtliga verksamheter ska genomföra minst en övning per år. Trots detta har vissa verksamheter inte genomfört någon övning under 2024. Förvaltningen kommer därför följa upp under 2025 att samtliga verksamheter genomför sina årliga utrymningsövningar och dokumenterar dessa.

Egenkontroller genomförs var tredje månad i förvaltningens större kontor- och verksamhetslokaler, men i mindre verksamhetslokaler sker kontrollerna inte med samma systematisk. För att stärka det systematiska brandskyddsarbetet utreder förvaltningen möjligheten att införa ett digitalt IT-stöd som kan bidra till att skapa en mer enhetlig och effektiv uppföljning.

Utöver dessa förbättringsområden kommer förvaltningen att fortsätta utveckla rutiner och instruktioner, särskilt med fokus på de mindre verksamhetslokalerna. Genom dessa insatser syftar förvaltningen till att ytterligare effektivisera brandskyddsarbetet och säkerställa en hög och jämn säkerhetsnivå i hela verksamheten. En årlig uppföljning kommer att genomföras för att dokumentera framstegen och identifiera ytterligare utvecklingsmöjligheter.

Camilla Wallin

Avdelningschef

Anders Ramsby

Förvaltningsdirektör